

Samlenotat

Modtager(e) > Folketingets Europaudvalg

Kopi:
Folketingets Udvalg for Forskning og Uddannelse

**Samlenotat: Konkurrenceevnerådsmøde (rum- og forskningsdelen)
den 28. maj 2019**

RUM

5. **Styrke Europas rolle som en global aktør og fremme af internationalt samarbejde, rumdiplomati og bidrag til etablering af den globale styring af rummet**
- Udveksling af synspunkter

14. maj 2019

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Jura og Internationale forhold

Kom-nr. foreligger ikke

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

6. **Europæisk Rumpolitik – forberedelse af EU-ESA Rumråd**

Kom-nr. foreligger ikke

www.ufm.dk

7. **Rådskonklusioner om "Rummet som en katalysator"**
- Vedtagelse

CVR-nr. 1680 5408

Kom-nr. foreligger ikke

Ref.-nr.
19/021843-01

FORSKNING

8. **Forskning og innovation som drivkraft for en mere konkurrence-dygtig Europæisk Union**
- Udveksling af synspunkter

Kom-nr. foreligger ikke

5. Styrke Europas rolle som en global aktør og fremme af internationalt samarbejde, rumdiplomati og bidrag til etablering af den globale styring af rummet

Nyt notat

1. Resumé

Der forventes en drøftelse om, hvordan Europa styrker sin rolle som global aktør og fremmer internationalt samarbejde, rum diplomati ("space diplomacy") samt bidrager til at opbygge en global forvaltning af brugen af rummet. Der tages formentligt udgangspunkt i det nuværende internationale landskab inden for rumområdet samt den tilgang, EU er blevet enig om i forhandlingerne om et kommende samlet EU-rumprogram. Formandskabet har udarbejdet et oplæg til den politiske drøftelse med to vinkler. Der ønskes en drøftelse af, hvorledes ruminitiativer på lokalt, nationalt og europæisk niveau kan koordineres bedre med henblik på at sikre, at de har en effekt på både den europæiske økonomi og på globalt niveau. Ligeledes ønskes det drøftet, hvorledes medlemsstaterne kan samarbejde med henblik på at definere EU's egen ambition i rummet samt konsolidere og styrke Europas globale rolle, herunder hvorledes kan EU bidrage til dette?

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

2. Baggrund

Det rumænske EU-formandskab ønsker på konkurrenceevnerådsmødet den 28. maj 2019 at drøfte, hvordan Europas rolle på den globale rumscene styrkes med henblik på at fremme internationalt samarbejde, space diplomacy og understøtte en global forvaltning på tværs af landegrænser om brug af rummet. Det forventes, at formandskabet forud for rådsmødet udsender en række spørgsmål med henblik på at strukturere drøftelsen.

Det er forventningen, at drøftelsen tager udgangspunkt i det nuværende landskab på den globale rumscene, hvor den teknologiske udvikling har muliggjort et stigende antal opsendelser af mindre satellitter og konstellationer af satellitter, som risikerer at medføre omfattende trafik i vigtige kredsløb om jorden. Der eksisterer i dag internationale traktater og konventioner i FN-regi, der fastsætter de juridiske rammer for anvendelsen af rummet, men som ikke har udviklet sig i takt med den teknologiske udvikling og nye muligheder. Med nye aktører, nye teknologiske muligheder, et stigende antal satellitter i omløb og mere såkaldt 'rumskrot', der øger risikoen for kollisioner, kan der blive behov for mekanismer, der sikrer en sikker og bæredygtig udnyttelse og regulering af rummet.

Kommissionen har undervejs i forhandlingerne om det kommende samlede rumprogram lagt særlig vægt på space diplomacy og at styrke EU's stemme udadtil. Hertil er der blevet fokuseret på programmets egen ansvarlighed og på behovet for, at man også samarbejder om mulig regulering på globalt plan.

3. Formål og indhold

Formålet med dagsordenspunktet er at drøfte, hvordan Europa styrker sin rolle som global aktør og fremmer internationalt samarbejde, rumdiplomati og bidrager til at opbygge en global forvaltning af brugen af rummet. Det er et område, Europa længe har haft fokus på.

Konkret ønsker formandskabet en politisk drøftelse med to vinkler. Der ønskes en drøftelse af, hvorledes ruminitiativer på lokalt, nationalt og europæisk niveau kan koordineres bedre med henblik på at sikre, at de har en effekt på både den europæiske økonomi og på globalt niveau. Ligeledes ønskes det drøftet, hvorledes medlemsstaterne kan samarbejde med henblik på at definere EU's egen ambition i rummet samt konsolidere og styrke Europas globale rolle, herunder hvorledes kan EU bidrage til dette?

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant i forhold til policy-drøftelsen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant i forhold til policy-drøftelsen.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant i forhold til policy-drøftelsen.

7. Konsekvenser

Policy-drøftelsen har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 8. maj 2018 med høringsfrist den 13. maj 2018. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger til dette punkt.

9. Forhandlingssituationen

Ikke relevant i forhold til drøftelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er enig i, at der på sigt vil være et behov for at udvikle yderligere retningslinjer og klare spilleregler, der kan imødekomme de teknologiske udviklinger og mulighederne for at anvende det ydre rum.

Regeringen bakker op om, at EU i internationale sammenhænge repræsenterer medlemsstaterne og udgør en fælles modvægt over for andre store rumnationer som USA, Kina, Rusland mv.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Europæisk rumpolitik – forberedelse af rumråd

Nyt notat

1. Resumé

Der er møde i EU-ESA Rumrådet den 28. maj 2019 på ministerniveau, hvor aktuelle politiske prioriteter og visioner inden for rumområdet drøftes. Til mødet drøftes teksten "rummet som katalysator", der har været behandlet i både EU og ESA regi med det formål at revitalisere EU-ESA Rumrådet som omdrejningspunkt i dialogen mellem EU og ESA. Hensigten er, at man til rumrådsmødet når til enighed om en fælles tilgang til teksten. Regeringen bakker op om EU-ESA Rumrådet og finder det vigtigt, at man når til enighed om fælles tilgang til en tekst. Formandskabet foreslår, at det i denne sammenhæng overvejes, hvilke emner der skal på dagsordenen på de kommende Rumråd samt – baseret på disse emner - hvorledes kan EU forstærke det fælles europæiske syn på rumpolitik og strategiske sager.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

2. Baggrund

28. maj efter rådsmødet mødes Rådet og Den Europæiske Rumorganisation (ESA) på ministerniveau til et såkaldt "Rumråd". EU-ESA Rumrådet er det 9. af slagsen. Ved disse møder er der tradition for at drøfte aktuelle politiske prioriteter og visioner inden for rumområdet. Formatet har i en længere periode været nedprioriteret, men håbet fra formandskabet er at revitalisere EU-ESA Rumrådet som det centrale omdrejningspunkt i relationen mellem EU og ESA.

EU-formandskabet og det spanske ESA-formandskab har arbejdet på at formalisere EU-ESA Rumrådet i form af et sæt fælles formandskonklusioner "rummet som en katalysator". Det rumænske EU-formandskab har udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, som har været forhandlet i EU-regi og som forventeligt vedtages på rådsmødet forud rumrådsmødet. Tilsvarende er en resolutionstekst med lignende ordlyd blevet drøftet i ESA-regi. Der er tale om to separate, men sammenlignelige tekster. Begge formandskaber har undervejs konsulteret hinanden for at bringe positionerne sammen. Til EU-ESA rumrådsmødet er det forventningen, at disse dokumenter vil blive genstand for en debat med udveksling af synspunkter med henblik på, at nå til enighed om en fælles retning. Planen er, at formandskaberne efterfølgende udarbejder et sæt fælles formandskonklusioner.

Det forventes, at formandskaberne forud for EU-ESA rumrådsmødet udsender en række spørgsmål med henblik på at strukturere drøftelsen.

3. Formål og indhold

I teksten "rummet som en katalysator" lægges der især vægt på det etablerede samarbejde mellem EU og ESA, og der understreges behovet for jævnlige møder på ministerielt niveau mellem Rådet og ESA Council. Der opfordres i teksten til, at EU-ESA Rumrådet mødes årligt, og at debatterne målrettes de overordnede politiske prioriteter for rumområdet for at fremme integrationen af rum i samfundet og den europæiske økonomi.

Formålet med mødet er at nå til enighed om en fælles tilgang til teksten, hvorefter formandskaberne kan udarbejde et sæt fælles formandskabskonklusioner.

Formandskabet foreslår, at det i denne sammenhæng overvejes, hvilke emner der skal på dagsordenen på de kommende Rumråd samt – baseret på disse emner - hvorledes kan EU forstærke det fælles europæiske syn på rum politik og strategiske sager.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant i forhold til forberedelsen af Rumrådet.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant i forhold til forberedelsen af Rumrådet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant i forhold til forberedelsen af Rumrådet.

7. Konsekvenser

Ikke relevant i forhold til forberedelsen af Rumrådet.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 8. maj 2018 med høringsfrist den 13. maj 2018. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger til dette punkt.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Både EU og ESA medlemsstater forventes at kunne gå aktivt ind i drøftelsen og støtte "rummet som katalysator"

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om, at man i Europa arbejder sammen på tværs for styrke en fortsat konkurrencedygtig europæisk rumsektor. Regeringen støtter, at EU-ESA Rumrådet revitaliseres, og finder det vigtigt, at man til EU-ESA Rumrådsmødet kan nå til enighed om en fælles retning for det videre arbejde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

7. Rådskonklusioner om "Rummet som en katalysator"

Nyt notat

1. Resumé

Det rumænske EU-formandskab har udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, som fremhæver vigtigheden af at samarbejde på europæisk plan, herunder specifikt EU og ESA, for at styrke en europæisk konkurrencedygtig rumsektor samt for at sikre en stærk forankring til andre områder. Et EU-ESA Rumrådsmøde afholdes på ministerniveau for at drøfte politiske prioriteter og visioner. Regeringen støtter formandskabets udkast til rådskonklusioner. Afholdelsen af EU-ESA Rumrådsmødet skal ses som en naturlig forlængelse af den fælles forståelse med Parlamentet om fællesforordningen for EU's rumprogrammer.

2. Baggrund

EU og Den Europæiske Rumorganisation (ESA) har tradition for at mødes til et formelt "Rumråd" på ministerniveau, hvor der drøftes aktuelle politiske emner inden for rumområdet. Næste EU-ESA Rumråd finder sted efter mødet i Konkurrenceevnerådet 28. maj. EU-formandskabet og det spanske ESA-formandskab har arbejdet på at formalisere dette EU-ESA Rumråd i form af et sæt fælles formandskonklusioner. Det rumænske EU-formandskab har udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, som forhandles i EU-regi. Tilsvarende er en resolutionstekst med lignende ordlyd blevet drøftet ESA-regi. Begge formandskaber konsulterer hinanden, for at bringe positionerne sammen. Når begge tekster er vedtaget, vil der på baggrund af EU-ESA Rumrådsmødet blive udarbejdet et sæt fælles formandskonklusioner.

3. Formål og indhold

Formandskabets udkast til rådskonklusioner lægger især vægt på det etablerede samarbejde mellem EU og ESA og understreger behovet for jævnlige møder på ministerielt niveau mellem Rådet og ESA Council, et såkaldt "EU-ESA Rumråd".

Der fokuseres i rådskonklusionerne på, at rummets gavnlige effekter kommer Europas samlede økonomi til gode, at der skabes en konkurrencedygtig og innovativ europæisk rumsektor, at Europa opnår en selvstændig og uafhængig adgang til rummet, og at rummet bruges til at styrke Europas rolle som global aktør samt bidrager til at opnå bæredygtighedsmålene og løse samfundsmæssige udfordringer.

Rådskonklusionerne understreger desuden behovet for, at alle aktørerne samarbejder tæt om forskning og innovation, og at fremtidige forskningsaktiviteter endnu bedre integrerer rum inden for relevante områder.

Med henvisning til EU, ESA og begges medlemsstater fremhæver rådskonklusionerne, at Europas fremtidige position inden for rumområdet og muligheden for at styrke Europas konkurrenceevne vil afhænge af evnen til at harmonisere tilgangen med en strategisk vision, klare mål og ambitioner, der respekterer de forskellige aktørers roller og ansvarsområder. Rådskonklusionerne opfordrer i den sammenhæng til, at der iværksættes tiltag, der gør det muligt at samarbejde på nye måder

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

mellem eksisterende og nye aktører, samt at en langsigtet strategisk vision mellem EU og ESA er nødvendig.

Rådskonklusionerne opfordrer, til at EU-ESA Rumrådet mødes årligt, og at debatterne målrettes de overordnede politiske prioriteter for rumområdet for at fremme integrationen af rum i samfundet og den europæiske økonomi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant i forhold til rådskonklusioner.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant i forhold til rådskonklusioner.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant i forhold til rådskonklusioner.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 8. maj 2018 med høringsfrist den 13. maj 2018. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger til dette punkt.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

De øvrige medlemsstater forventes at kunne støtte rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte rådskonklusionerne, der understreger vigtigheden af, at man i Europa arbejder sammen på tværs for styrke en fortsat konkurrencedygtig europæisk rumsektor. Dette skal gøres i respekt for de involveredes aktørers ekspertise og arbejdsområder, hvilket ligger i naturlig forlængelse af Danmarks generelle holdning, som senest er afspejlet i forhandlingerne om et samlet EU-rumprogram. Regeringen har særligt arbejdet for at fastholde de europæiske institutionelle rumsystemers civile natur.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

8. Forskning og innovation som drivkraft for en mere konkurrencedygtig Europæisk Union

Nyt notat

1. Resumé

Formandskabet har udarbejdet et diskussionsoplægget til policy-drøftelsen. Det anføres heri, at EU er blevet udviklet på et sæt af fælles målsætninger og værdier, der repræsenterer grundlaget for en række af EU's politikker, såsom samhørighedspolitik, fælles landbrugspolitik, det indre marked – baseret på de fire friheder – understøttet af en lang række politikker (f.eks. industri, konkurrenceevne, statsstøtte). EU's konkurrenceevne afhænger af, at kunne sikre det indre markeds funktionalitet, hvilket er afhængigt af integrationen af teknologisk udvikling, tilpasning til nutidens udfordringer samt evnen til at imødekomme fremtidige udfordringer og udviklinger, f.eks. beskyttelse af biodiversitet, lav CO2 udledning, udvikling af økologiaktiviteter, miljøbevarelse, udvikling af nye produktionsredskaber og demografiske udfordringer. Forskning og innovation er afgørende for at udvikle løsninger på disse udfordringer. Formandskabet ønsker på denne baggrund drøftet, hvilke strategiske valg på europæisk niveau kan sikre, at forskning og innovation spiller en stærk rolle for et mere konkurrencedygtigt EU.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

2. Baggrund

Det rumænske EU-formandskab ønsker på konkurrenceevnerådsmødet den 28. maj 2019 at drøfte, hvordan forskning og innovation er drivkraft for et mere konkurrencedygtigt EU.

3. Formål og indhold

Formandskabet har udarbejdet et diskussionsoplægget til policy-drøftelsen. Det anføres heri, at EU er blevet udviklet på et sæt af fælles målsætninger og værdier, der repræsenterer grundlaget for en række af EU's politikker, såsom samhørighedspolitik, fælles landbrugspolitik, det indre marked – baseret på de fire friheder – understøttet af en lang række politikker (f.eks. industri, konkurrenceevne, statsstøtte). EU's konkurrenceevne afhænger af, at kunne sikre det indre markeds funktionalitet, hvilket er afhængigt af integrationen af teknologisk udvikling, tilpasning til nutidens udfordringer samt evnen til at imødekomme fremtidige udfordringer og udviklinger, f.eks. beskyttelse af biodiversitet, lav CO2 udledning, udvikling af økologiaktiviteter, miljøbevarelse, udvikling af nye produktionsredskaber og demografiske udfordringer. Forskning og innovation er afgørende for at udvikle løsninger på disse udfordringer. Formandskabet ønsker på denne baggrund drøftet, hvilke strategiske valg på europæisk niveau kan sikre, at forskning og innovation spiller en stærk rolle for et mere konkurrencedygtigt EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant i forhold til drøftelsen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant i forhold til drøftelsen.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant i forhold til drøftelsen.

7. Konsekvenser

Policy-drøftelsen har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 8. maj 2018 med høringsfrist den 13. maj 2018. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger til dette punkt.

9. Forhandlingssituationen

Ikke relevant i forhold til drøftelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener, at der fortsat kræves store investeringer i forskning og innovation på både dansk og europæisk niveau for at fastholde konkurrenceevnen, skabe vækst og velfærd og adressere store samfundsmæssige udfordringer. Forskning og innovation har en stærk EU-merværdi og er et vigtigt element i Europas 2030 dagsorden.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.